

1. פרי מגדים או"ח אשל אברהם שיח:לה

...ובשבת למאן דאמר בסעיף ה' דאוסר פת בכלי שני, **הא כלי שלישי בט"ע וכדומה**, שמערה ממים טמונים לכלי שני ומשם לקערות קטנים, דיש להקל:

2. משנה ברורה שיח:מז

אפילו בכ"ש - **ובכלי שלישי מצדד הפמ"ג** בסקל"ה להקל עי"ש:

3. שו"ת אגרות משה או"ח חלק ד סימן עד

(טו) הנה עלי הטיי /עלי התה/ אינם מבושלים בעשייתם אלא רק מיובשים בחום. האם מותר להכין טיי בכלי שלישי בשבת. תשובה: לע"ד לא נראה כלל לומר דאיכא דברים שמתבשלים בכלי שלישי. **דלא מצינו אלא שבכלי שני יש דברים המתבשלין וממילא מאחר שאין אנו יודעין יש לאסור כל דבר, ובכלי שלישי לא מצינו, ומש"כ בעה"ש סימן שי"ח סעיף כ"ח דעינינו רואות שטיי מתבשל גם בכלי שלישי לא מובן זה ומה שרואין אנו בעינינו שמתאדמין המים זה אינו ענין בשול דאף בקרים ממש מתאדמין במשך זמן וכ"ש בחמין כשאין היד סולדת ולא זהו ענין בשול, הגע עצמך דמה שעינינו רואות אינו כלום דהא מלח רואין אנו שבחם קצת מרגישין טעם המלח כמו בשמו אותו בחמין שהיד סולדת ומ"מ הלכה כר"נ (שבת מ"ב ע"ב) דאפילו ראשון לא בשלה... וכן הוא בעלי הטיי שמה שנצבע המים בחום קטן אינו ענין בשול, שלכן אפשר שהוא מקושי הבשול וא"כ אין לנו לומר מעצמנו כלום אלא מקבלה וממילא הוא ככל סתם דברים דהוא בכלי שני ספק ובכלי שלישי יש להתיר.**

4. החזון איש נב"ט

ולענין כלי שלישי במקום שכלי שני אסור, כגון בפת, או בצלים לדעת האחרונים המחמירין, כתב במשנה ברורה שהפרי מגדים מצדד להקל. **ולא מצינו מקור לחלק בין שני לשלישי, ואם דברים מתבשלים בשני מתבשלים בשלישי**, ואין הדבר תלוי אלא בחום המים, שיהיו חמים שהיד סולדת בו... ומיהו כיון שאינו אלא חומרא, במה שנהגו נהגו, ועל הרוב אין כלי שלישי יד סולדת, לכן הקילו.

5. רש"י מסכת שבת לט.

דשרי - **דאין דרך בישולו בכך...**

6. שש"כ א:ז

עירוי מכלי שני, **וכן כלי שלישי**, נוהגים להקל בו ולומר שאין בו משום איסור בישול. ואף על פי כן אין לערות מים חמים או תבשיל חם אפילו מכלי שני, אם אמנם חמים הם בשיעור שהי סולדת בהם, על ביצה, על עלי תה, או על דבר מלוח הרבה שאי אפשר לאוכלו בלי שטיפה במים, כגון דג מלוח, מכיון שהמים מכשירים אותו לאכילה, **וכן אין להכניסם לכלי שלישי.**

7. תוספות מסכת שבת מב: ד"ה אבל נותן הוא לתוך הקערה

מהכא ליכא למידק דעירוי ככלי שני... **ורבינו שמואל** מביא ראיה דעירוי ככלי שני מהא דקי"ל תתאה גבר ולר"י נראה דעירוי ככלי ראשון ומביא ראיה... ובירושלמי בפרק כירה בעי מהו ליתן תבלין מלמטה ולערוות עליהן מלמעלה **ר' יונה אמר אסור דעירוי ככלי ראשון...**

8. תלמוד בבלי מסכת זבחים צה:

מתני'. אחד **שבישל בו** ואחד **שעירה לתוכה רותח**... גמ'. ת"ר אשר תבושל בו - אין לי אלא שבישל בו, עירה לתוכו רותח מנין? ת"ל: ואשר תבושל בו ישבר.

9. תוספות מסכת זבחים צה:

עירה לתוכו רותח מנין ת"ל אשר תבושל בו ישבר - **מכאן מדקדק ר"ת דעירוי ככלי ראשון מדחשיב כמבושל... ואף על גב דקי"ל כוותיה דשמואל דאמר תתאה גבר מודה שמואל דמבשל כדי קליפה...**

10. שולחן ערוך או"ח הלכות שבת שיח:

אסור ליתן תבלין בקערה ולערוות עליהן מכלי ראשון.

11. שולחן ערוך יו"ד הלכות דם סח:

אין מולגין גדיים וטלאים ועופות בכלי ראשון... וכן לא יערה עליהם מכלי ראשון. **ואם עירה, די בקליפת העור...**

12. שו"ת אגרות משה או"ח חלק א סימן צג

והנה ערוי מבשל כדי קליפה מדאורייתא... ולכן יש לאסור לערות מתוך כלי ראשון רותחין לכלי שהדיחווה במים קרים שלא נתבשלו ונשאר בו טפים שמתבשלים הטפות, ואף שלא ניחא ליה יש לאסור וצריך לנגבו... יש אולי להקל בהדיח במים קרים שהיו מבושלים ונצטננו כיון דיש סוברין דאין בשול אחר בשול אף בלח שנצטן והוא גם פ"ר דלא ניחא ליה, אבל בלא נתבשלו לעולם יש לאסור. ולפתוח קענס ותיבת ניר של צוקער ומצות יש בזה פרטים הרבה ולכן יש לאסור למעשה.

13. שביתת השבת, פתיחה למלאכת מבשל, אות יט

ושמעתי שהגאון הצדיק מו"ה אריה ליב מסטאוויסק זצ"ל היה נזהר שלא לערות חמים לתוך הכוס עד שיתנגב, אך לא ראינו לזולתו לרבנן קשישאי דעבדי הכי.

14. שו"ת יביע אומר חלק ד – או"ח סימן לג

(יח) זאת תורת העולה שמוותר מצד הדין לערות מים חמים, לתוך הכוס שהודח בצונן, ועליו רסיסי מים שעלו מן הרחצה. וכן כשיש כפית בתוכו שהודחה ומשקה טופח עליה. ואין צורך לנגבם קודם שיערה עליהם חמים. ומ"מ יש לנער הכוס מן הצונן שבו לפני שיערה חמין לתוכו. וכן ינער הכף תחלה ואח"כ יערה מכל"ר עליה. ובכל זאת המחמיר שלא לערות חמין עליהם באופן ישיר מן הכלי ראשון לתוך הכוס אלא באמצעות כלי אחר (דהו"ל עירוי מכלי שני). או לאחר ניגוב הכוס והכפית, **תבא עליו ברכת טוב.** והנלע"ד כתבתי. והשי"ת יאיר עינינו בתוה"ק אמן.

15. שולחן ערוך או"ח הלכות שבת שיח:ד

תבשיל שנתבשל כל צרכו, יש בו משום בישול אם נצטן... ואם הוא דבר יבש שלא נתבשל מלפני השבת, אין שורין אותו בחמין בשבת אבל מדיחים אותו בחמין בשבת, חוץ מן המליח הישן ומן הדג שנקרא קולייס האספנין שאינם צריכים בישול אלא מעט והדחתן היא גמר מלאכתן...

16. משנה ברורה סימן שיח:לה

מדיחין אותו - והיינו שמערה עליו מכ"ש דמכ"ר אסור לערות עליו דעירוי ככ"ר ומבשל כדי קליפה כמו שכתוב סעיף יו"ד וה"ה דשרי לערות מכ"ש ע"ג דבר לח צונן דה"ל כהדחה בעלמא:

Avraham Yeshaya Karelitz (Chazon Ish)

1878-1953

Rav Karelitz was born in Belarus and in 1933 moved to Bnei Brak, Israel where he became a leader of the Charedi community, despite holding no official position. His sister married Rabbi Yaakov Yisrael Kanievsky (the Steipler Gaon), who referred to the Chazon Ish as his mentor. The Chazon Ish was a Talmid of Reb Chaim Soloveichik of Brish, but did not take to his derech and returned to study under his father, the town rav in Kosovo. He moved to Vilna in 1920 and became close with Rav Chaim Ozer Grodzinski. He led a very modest life and did not have any children. He published Chazon Ish on Shulchan Arukh (mostly on Orach Chayim), entitled Chazon Ish (Ish is an acronym of his name).

Rabbi Yitzchak Meltzan

1854-1916

Rabbi Yitzchak Meltzan was a Lithuanian scholar and was a rav in Yerushalayim. He is best known for authoring Shevitat HaShabbat in 1913, though he also authored a commentary on the Siddur HaGra (and published many other works of the Gra), an introduction to Derech Hashem, and a Haggadah. He was close with Rav Tzvi Pesach Frank, the rav of Yerushalayim.